

הלכות טמאת מת פרק י

א. איזה הוא בית הפרס זה מקום שנחרש בו קבר, שהרי נדקדקו עצמות המת בתוך העפר, ונתפרסו בכל השדה. וגזרו טמאה על כל השדה שנחרש בה הקבר: אפלו חרש על גבי הארון, ואפלו היה משקע ברבדין ובאבנים, ואפלו היה על גבי הארון רום שתי קומות הואיל וחרש קבר, הרי זה עושה בית הפרס.

ב. עד כמה הוא נעשה בית הפרס, מאה אמה על מאה אמה ממקום הקבר. כל הרבוע שהוא בית ארבעת סאין הרי הוא בית הפרס, ועפרו מטמא במגע ובמשא כמו שבארנו. ואינו מטמא באהל; וכן המאהיל על בית הפרס הזה, טהור.

ג. התחיל לחרש את הקבר, והיה חורש והולך, וקדם שיגמר מאה אמה נער את המחרשה, או שהטיח בסלע, או בגדר עד שם הוא עושה בית הפרס בלבד; והשאר טהור, שהרי לא הגיע אליו במשך המחרשה.

ד. חרש כמו חמשים אמה או יתר, וחרז וחרש עד שהשלים המאה הכל בית הפרס; היה חורש והולך חוץ למאה אמה ממאה ולחוץ טהור, שאין עצמות קבר מגיעות ליתר ממאה.

ה. חזקת העצמות המכסות שהן שלאדם, עד שיודע שהן שלבהמה; וחזקת העצמות המגלות שהן שלבהמה, עד שיודע שהן שלאדם.

ו. היה שם חריץ מלא עצמות אדם, או שהיו עצמות אדם צבורות על גבי קרקע, וחרש עצמות אלו עם השדה, או שחרש שדה שאבד בה קבר הרי זה אינו עושה בית הפרס, שלא גזרו טמאה אלא על שדה שנחרש בה קבר ודאי; וכן החורש את המת בשדה, אינו עושה בית הפרס: שכל אלו, דבר שאינו מצוי הוא; ולא גזרו אלא בקבר שנחרש, שהוא הדבר המצוי.

ז. החורש את הקבר בשדה שאינה שלו אינו עושה בית הפרס, שאין אדם אוסר דבר שאינו שלו: אפלו שתף, או אריס, או אפטרופוס אינו עושה בית הפרס. חרש קבר בשדה שלו ושלחברו כאחת שלו, עושה בית הפרס; ושלחברו, אינו עושה בית הפרס. ונכרי שחרש קבר בשדהו אינו עושה בית הפרס, שאין בית פרס לגויים.

ח. שדה בית פרס למעלה, ושדה טהורה למטה, ושטפו גשמים מעפר בית הפרס לטהורה אפלו היתה אדמה והלבינה, או לבנה והאדימה טהורה: שאין בית הפרס עושה בית הפרס, ולא גזרו טמאה אלא על גוש כבריתו.

ט. בית הפרס הזה, מתר לנטע בו כל נטע, לפי שהשרשים יורדים למטה, ולמטה משלושה בבית הפרס טהור שהרי הקבר נפרס, על פני השדה. אבל אין זורעין בתוכה, אלא זרע הנקצר. ואם זרע, ועקר צובר את גרנו בתוכו, וכובר את התבואה בשתי כברות, וקטניות בשלוש כברות, שמא יש בהן עצם כשעורה; ושורף את הקש ואת העצה שם גזרה, שמא יהיה בהן עצם כשעורה, ואם תתיר לו בהניה, מוציאו ומוכרו ונמצא מרגיל את הטמאה.

י. שדה שהחזקה שהיא בית הפרס, אפלו היא בית ארבעת כורין, ואפלו משוכה ממקום הטיט הרך שאינו נחרש ולא

נעֲשֶׂה בֵּית הַפָּרֶס, וְאִפְלוּ טְהוֹרָה מִקֶּפֶת אוֹתָהּ מֵאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ
הָרִי הִיא בְּחִזְקָתָהּ.

יא. מִצָּא שָׂדֶה מְצִינָת, וְאֵין יָדוּעַ מַה טִּיבָה אִם יֵשׁ בָּהּ אֵילָן,
בִּידוּעַ שְׁנַחֲרֵשׁ קָבֵר בְּתוֹכָהּ; אֵין בָּהּ אֵילָן, בִּידוּעַ שְׁאֵבֵד קָבֵר
בְּתוֹכָהּ כִּמּוֹ שְׁבֵאַרְנּוּ: וְהוּא, שִׁיְהִיָּה בְּאוֹתוֹ מָקוֹם זָקֵן אוֹ תִלְמִיד
חֲכָמִים שְׂאֵין כָּל אָדָם בְּקִיֹּאֵין בְּכָךְ וַיּוֹדְעִין שְׁמַתָּר לִנְטֵעַ בְּזוֹ,
וְאִסוּר לִנְטֵעַ בְּאַחֲרָת.

יב. הִמָּהֵלֶךְ בְּבֵית הַפָּרֶס, עַל אֲבָנִים שְׂאֵין מִתְנַדְנָדִין תַּחַת רִגְלֵי
אָדָם בְּשַׁעֲהָ שְׁמָהֵלֶךְ עֲלֵיהֶן, אוֹ שְׁנַכְנֵס לָהּ, וְהוּא רוֹכֵב עַל גְּבִי
אָדָם וּבְהִמָּה שְׁכוּחָן יָפֶה הָרִי זֶה טְהוֹר.

יג. אֲבָל אִם הֵלֶךְ עַל גְּבִי אֲבָנִים שְׁמִזְדַּעְזְעִין בְּשַׁעֲת הַלּוֹךְ אֵף עַל
פִּי שְׁנַשְׁמֵר וְלֹא נִדְנָד, הָרִי זֶה טָמֵא כָּמִי שְׁהֵלֶךְ עַל הָעֶפֶר עֲצָמוֹ;
וְכֵן אִם הֵלֶךְ עַל גְּבִי אָדָם שְׁכוּחוֹ רָע, עַד שֶׁתִּהְיֶינָה אֲרַכְבוֹתָיו
נוֹקְשׁוֹת זֹ לְזוֹ וְשׁוֹקִיו מְרַעֲיִדוֹת כְּשֶׁהוּא נוֹשֵׂאוֹ, אוֹ עַל גְּבִי
בְּהִמָּה שְׁכוּחָה רָע, עַד שֶׁתִּטִּיל גְּלָלִים בְּשַׁעֲת רְכִיבָהּ הָרִי זֶה
טָמֵא, וּכְאִלוּ הֵלֶךְ בְּרִגְלָיו.

יד. הִמָּטְהֵר בֵּית הַפָּרֶס, צָרִיךְ לְטְהוֹרוֹ בְּמַעֲמַד שְׁנֵי תִלְמִידֵי
חֲכָמִים. וְכִיצַד מְטַהְרִין אוֹתוֹ: כּוֹנֵס אֶת כָּל הָעֶפֶר שֶׁהוּא יָכוֹל
לְהַסִּיטוֹ מֵעַל פָּנָיו כָּל הַשָּׂדֶה, וְנוֹתְנּוֹ לְתוֹךְ כְּבֶרֶה שְׁנַקְבִּיָּה דִקֵּין,
וּמִמָּחָה וּמוֹצִיא כָּל עֵצִים כְּשֶׁעוֹרָה הַנִּמְצָא שָׁם; וַיִּטְהֵר. וְכֵן
אִם נָתַן עַל גְּבִיו שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים עֶפֶר מִמָּקוֹם אַחֵר, אוֹ שְׁנַטִּל
מֵעַל כָּל פָּנָיו שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים הָרִי זֶה טְהוֹר; נָטַל מִחֲצִיו אֶחָד
שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים, וְנָתַן עַל חֲצִיו הָאֶחָד שְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים הָרִי זֶה
טְהוֹר.

טו. נָטַל מֵעַל פָּנָיו טַפַּח וּמִחֲצָה, וְנָתַן עָלָיו טַפַּח וּמִחֲצָה עֶפֶר
מִמָּקוֹם אַחֵר לֹא עָשָׂה כָּלוּם; וְכֵן אִם עֲזָקוֹ, וּבִדֵּק בְּשַׁעֲת עֲזוֹק
מִלְּמַעְלָה לֹא עָשָׂה כָּלוּם. רָצְפוּ בְּאֲבָנִים שְׂאֵינָן מִתְנַדְנָדִין
מִהַלּוֹךְ אָדָם, הָרִי זֶה טְהוֹר.